

Besøg www.byggefilm.dk

Klassisk Håndværk: Billedskærer

Billedskærerarbejder kendes i Danmark tilbage til vikingetiden. Fagets storhedstid lå i 1500-tallet, hvor der blev fremstillet kirkeinventar (som fx i Holckenhavn Kirke), skabe, møbler og fine dekorationer. Helt frem til 1930-erne var billedskærerarbejder udbredt i bygninger og finere inventar.

I midten af 1940-erne var der ca. 350-400 danske uddannede billedskærere i Danmark, mens der i dag ikke længere findes en egentlig, dansk billedskæreruddannelse. Flere forsøg på at oprette en sådan har måttet opgives på grund af for lille tilslutning. Udgangspunktet for fagets få tilbageværende udøvere er derfor typisk en møbelsnedkeruddannelse, der så suppleres helt eller delvist med en billedskæreruddannelse i Østrig, Tyskland, Frankrig eller Sverige.

I denne film følger vi billedskærerens proces med at skabe et englehoved i egetræ efter en gipsafstøbning. Det sker bl.a. ved hjælp af et punkterapparatet, så det færdige emne bliver præcis som modellen. Sidst i filmen ser vi billedskæreren frihåndshugge et forstudie til en galionsfigur i Kalmar-fyrretræ. Her er det forskellige tegninger og billeder, der er udgangspunktet for arbejdet. Filmen viser ikke færdig behandling som bemaling eller forgyldning. Principperne herfor behandles i filmen om [Forgylderren](#).

Eksempler på detaljer i billedskærerarbejder

Fotos: Anders Dylov, Chroma Film

Fakta om metoden

En vigtig del af billedskærers arbejde er at kende forskellige træsorters egenskaber, så den håndværksmæssige akkuratse arbejder sammen med træets strukturer og hårdhed. De foretrukne træsorter har gennem tiderne været egetræ, lindetræ eller nøddetræ. Ved reparationsarbejder på gamle billedskærerarbejder er det vigtigt, at tilføjelser, ny-udskæringer m.v. udføres i samme træsort som det øvrige, og at åreforløbet også passer sammen. En anden vigtig del af billedskærerarbejdet er værktøjet, der bl.a. omfatter en stor samling nummererede og navngivne skærejern. I nummersystemet dækker nr. 1-11 er de lige jern, nr. 12-38 er de krumme jern, mens nr. 39-46 er Gejsfus- eller krumme jern. Læs mere om håndværktøjerne [her](#).

Filmen kan ses på www.byggefilm.dk eller på www.youtube.com

Se også www.danskbyggeskik.dk

Primære kilder til filmen:
Billedskærmester Claus Englund Pedersen
Mogens Victor Andersen, Center f. Bygningsrestaurering
Center for Bygningsbevaring
Wikipedia: Billedskærerværktøj

Billedformat: HD-TV	Sprog: Dansk
Produceret: 2015-2016	Varighed: 08:24 minutter
Idé, research, optagelse, produktion og copyright	Niels Brøndbjerg, Teknik & salg ApS Anders Dylov, Chroma Film ApS
Indtaling	Anders Laursen, journalist
Musik	Finn Markwardt / Mastermind Production ApS
Projektledelse	Graves Simonsen, Byggherreforeningen
Primær målgruppe	Bygningshåndværkere – uddannede eller under uddannelse